

FAGUS Fakta 4 / 2004 Inger Sundheim Fløistad: Ugrasarbeid ved klargjøring av nye plantefelt

FAGUS - Faglig utviklingssenter for grøntanleggssektoren ønsker Kirkegårdsforeningen med alle sine medlemmer velkommen i FAGUS.

Kirkegårdene er viktige for folk. Vegetasjonen på kirkegården er gjenkjennelig, rolig, og gir en god ramme omkring besøket. Den faglige og estetiske kvalitet på de enkelte kirkegårder må sikres og videreutvikles innenfor de gitte økonomiske rammer. Valg innenfor drift bør tas ut fra faglig kunnskap.

Kirkegårdene får nå, i likhet med alle grønne arealer i byer og tettsteder, nye oppgaver og flere roller. De oppfattes i tillegg til sin primærfunksjon blant annet som områder for rekreasjon, biologisk mangfold og klimatilpasninger ved hjelp av vegetasjon. Ny bruk krever kanskje annen kunnskap.

FAGUS Rådgivning er en nettbasert rådgivningstjeneste som tilbys av FAGUS.

Abonentene får tilgang til store mengder fagkunnskap gjennom FAGUS Fakta, FAGUS Spørsmålsbank og muligheten til å stille spørsmål til våre 23 rådgivere. Se

<http://fagus.no/bli-abonnent-pa-fagus-radgivning> for flere opplysninger eller ring telefon 94 14 32 10. Landets fremste fagfolk innenfor grøntanleggssektoren står klar til å bistå deg. Bli abonnent!

Organisasjonen FAGUS er stiftet av organisasjonene for fagfolkene i grøntanleggssektoren; Bad, park og idrett, naml - norske anleggsgartnere, miljø- og landskapsentreprenører, Norsk Gartnerforbund, Norsk Trepleieforum og Norske landskapsarkitekters forening. Kirkegårdsforeningen sluttet seg til i 2010. Hele den profesjonelle grøntanleggssektoren står altså samlet bak FAGUS, og møtes gjennom FAGUS til samarbeid.

For å sette fokus på høyt grøntfaglig nivå i skjøtsel av kirkegårder, ønsker FAGUS nå at noen utvalgte FAGUS Fakta gjøres tilgjengelige for Kirkegårdsforeningens medlemmer. FAGUS Fakta utgis ca 10 ganger pr år til abonnentene på FAGUS Rådgivning og vi håper at flere vil la seg inspirere av oppdatert kunnskap.

FAGUS Fakta 4 / 2004	Inger Sundheim Fløistad: Ugrasarbeid ved klargjøring av nye plantefelt
FAGUS Fakta 2 / 2005	Knut A. Thorvaldsen: Dynamisk montering av natursteinbelegg med settelag av finsingel
FAGUS Fakta 3 / 2006	Ingjerd Solfjeld: Oppstøtting av trær
FAGUS Fakta 5 / 2007	Odd Andersen: Gras på vanskelige steder
FAGUS Fakta 7 / 2007	Eva Vike: Gode storstauder for offentlige anlegg
FAGUS Fakta 6 / 2008	Helge Klingberg: Kirkegården - trær og graver
FAGUS Fakta 1 / 2010	Marina Bergen Jensen et al.: Regnbede – kreativ håndtering af regn

Se neste side for dette FAGUS Fakta:

FAGUS Fakta 4 / 2004 Inger Sundheim Fløistad: Ugrasarbeid ved klargjøring av nye plantefelt

UGRASARBEID VED KLARGJØRING AV NYE PLANTEFELT

av FAGUS-rådgiver Inger Sundheim Fløistad

Ved etablering av nye beplantninger er det avgjørende for et godt resultat at en har fokus på tiltak for å begrense ugras allerede i planleggingsfasen. Vekstmediet må være fritt for flerårige ugras og inneholde minst mulig ugrasfrø. Like viktig er det å ikke kjøre problemer sammen med plantene.

Dersom jord har blitt mellomlagret i en anleggsfase eller nye felt skal tilplantes kan det være aktuelt å brakke området før tilplanting. Sprøyting på jorddeponi er effektivt bruk av herbicider, men sprøyting må gjennomføres før ugraset har satt frø.

Åkertistel (Cirsium arvense) er et eksempel på flerårig ugras som spres med frø og med krypende formeringsrøtter. Planten kan lett bli et betydelig ugrasproblem hvis den ikke bekjempes tidlig. Røttene brytes lett i stykker ved jordbearbeiding, og fra små rotbiter kan nye lysskudd dannes i jorddybder helt ned til 15 cm.

Ved tilplanting av nye felt kan det være aktuelt med kjemisk, termisk eller mekanisk brakking. Ved mekanisk brakking bearbeides jordoverflaten ofte slik at ugras som har spirt fra frø, rotbiter eller stengler ikke får etablert seg. Mest effektiv utsulting av ugraset oppnår en dersom en lar ugraset utvikle 3-5 blader før bekjemping. Da er rot- og stengelbitene maksimalt tappet for opplagsnæring. Hvis det er betydelige ugrasproblemer, kan det være behov for behandling flere ganger gjennom en hel vekstsesong for å tyne ut ugraset. Anleggsgjord som ikke er garantert fri for rotugras bør sprøytes to ganger før planting med et totalbrakkingsmiddel (et glyfosat-preparat).

Ved jordbearbeiding mellom hver sprøyting vil en kunne få opp større deler av ugrasmassen som ligger i jorda. Andre ganger sprøyting gjennomføres etter fremspiring av nytt ugras, minimum tre uker etter første sprøyting. En god måte er å sprøyte første gang om høsten og andre gang når veksten er i gang om våren. For å få effekt av preparatet, må plantene være i vekst. Glyfosat følger saftstrømmen i plantene til vekstpunkt og lagringsorgan (rota). Påføring om høsten (i august/september) vil derfor være spesielt effektivt for å brakking. Men hvis det er fare

for avdrift til kulturplanter som en ønsker å bevare, kan dette av samme grunn være et risikabelt tidspunkt.

Uønska rotbiter av ugras betyr potensielle problemer. Hvis det er mistanke om at ugras følger med fra planteskolen vil det være nyttig å ta rotklumpene litt fra hverandre før planting og fjerne rotbitene.

Et tiltak for å begrense spiring av ugrasfrø som kan ha kommet med karplanter, er å fjerne de øverste 2-3 cm av dyrkingsmediet i karet, for eksempel ved å skave det av og legge det i bunnen av plantehullet ved planting.

Rosettkarse (Cardamine hirsuta) spres kun med frø, men spres opptil en halvmetre fra morplanten, noe som har gitt den populærnavnet "springkarse". Den er et vanlig ugras i planteskoler. Det er en utfordring å begrense smitten med planteskolevarer mest mulig. De små frøene spirer kun i det øverste jordsjiktet. Spredningen kan minskes ved å fjerne de øverste 2-3 cm av rotklumpen ved planting.

Autorisasjonskurs

Alle som skal kjøpe eller bruke plantevernmidler yrkesmessig må ha gyldig autorisasjonsbevis. Dette er med på å sikre at brukere har tilstrekkelig kunnskap om riktig bruk og håndtering av midlene. Autorisasjonsbeviset er gyldig i 10 år og gis til dem som har gjennomgått autorisasjonskurs og bestått eksamen. De første som gikk kurs, fikk autorisasjonsbevis som var gyldig til 1. januar 2005. De som skal fornye autorisasjonskurset, må ta et oppfriskingskurs og dokumentere sine kunnskaper gjennom en avsluttende prøve. I løpet av 2004 vil det bli utgitt kurslitteratur som spesielt tar for seg skadegjørere i grøntanlegg.